

Santuaris amb història / L'URGELL, BISBAT DE SOLSONA

En record de l'apòstol dels esclaus

Joan
Pallarès-Personat

EL SANTUARI DE SANT PERE CLAVER A VERDÚ

Després d'haver-nos embrancat per bardissars en el capítol anterior, trescant santuaris boscats, alguns dalt d'espaldats de feréstegues fesomies, en aquest capítol retornem a la plana, a la còmoda plana urgellenca, a la vila de Verdú, d'unes mil ànimes i prou coneguda pels seus vins, la seva ceràmica negra, el museu de la joguina i un entorn medieval que fa de bon visitar.

En aquesta ocasió ens endinsarem en el santuari de Sant Pere Claver, modern, potser poc conegut, que venera el sant fill de la població. Sempre ens acompanya en cada visita un literat, agafem sant Pere Claver, que si bé no fou prolífic ni ens descriu indrets de la població, tampoc no fou àgraf; sembla que contribuï a la redacció de *De instauranda aethiopum salute*, una denúncia i crítica al maltractament d'esclaus a Amèrica i el seu tràfic des d'Àfrica.

Sant Pere Claver, Claver i Sobocano segons uns, Claver i Corberò segons altres, va néixer a Verdú el 26 de juny del 1580. Sembla que la mare i algun germà moriren aviat i el pare quan ell tenia tretze anys. Es va fer jesuïta i, no sense abans haver passat per Montserrat, s'embarcà cap a Amèrica havent també estudiat a Barcelona, Girona i a Mallorca, on el venerat Alonso Rodríguez, ric negociant castellà que feia de modest portier, germà llec, a Palma, el féu adonar de la vocació missionera.

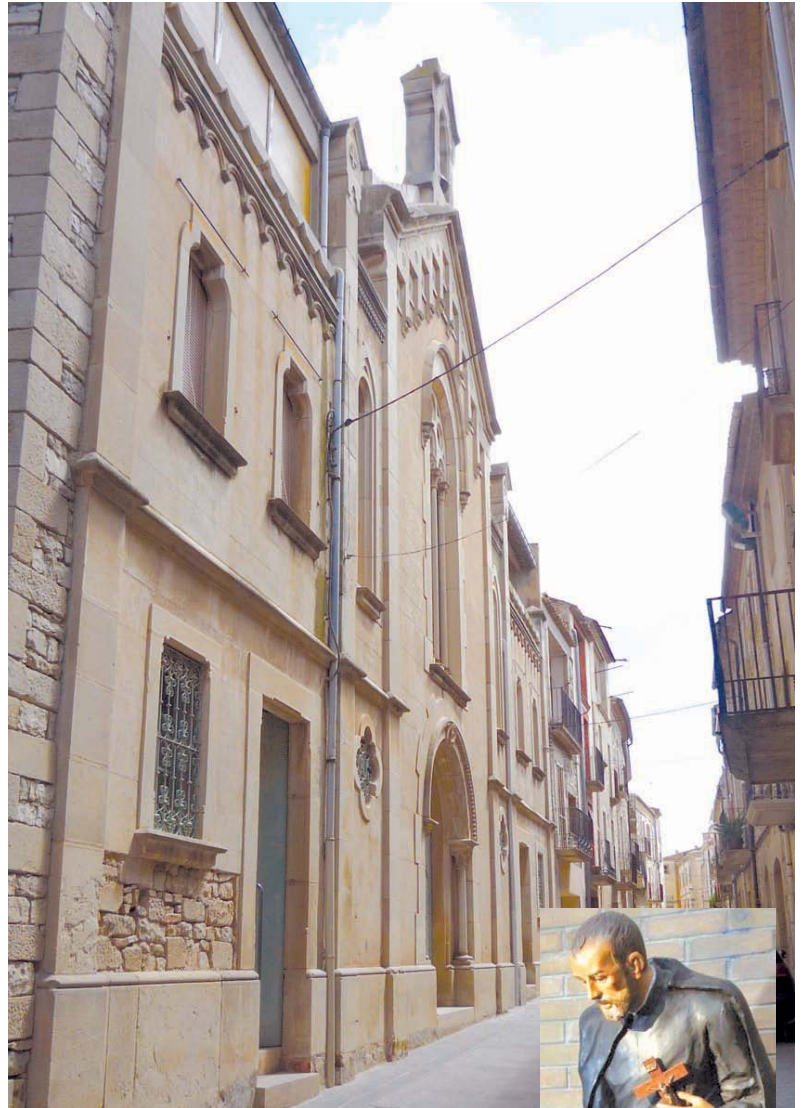
A Bogotà ni el sol ni l'alçada no

Sant Pere Claver, l'apòstol dels esclaus, és venerat per l'Església catòlica, que l'ha elevat als altars, però també és considerat per l'Església evangèlica luterana d'Amèrica. Tal és el reconeixement i la tasca ecumènica de la seva obra.

Patró de Colòmbia, amb diverses esglésies en aquell país, un dels llocs de pelegrinatge per als qui veneren el sant és la seva vila natal de Verdú. Allà on va néixer es va bastir una església que ha esdevingut santuari.

El santuari de Sant Pere Claver a Verdú és conseqüent amb la figura del sant. No pecant de sumptuositat, és de línies modestes, historicistes, modern, amb una gran portalada que evoca el nostre romànic català i un gran finestral a l'estil dels gòtics, una coberta a dues aigües i un campanar d'espandanya a la bisectriu que té una única campana, de 53 quilos, fosa a Can Barberí d'Olot l'any 1940, a la qual se la va batejar amb el nom de Pere.

La visita al santuari de

«Patró de Colòmbia, amb diverses esglésies en aquell país, un dels llocs de pelegrinatge per als qui veneren sant Pere Claver és la seva vila natal de Verdú»

li anaven bé. Tornà al port, a Cartagena d'Índies, a l'aleshores virregnat de Nova Granada, on s'ordenà el 1516, convertint-se en «l'esclau dels esclaus», esverat pels patiments i crueltat a la qual eren sotmesos els negres portats de l'Àfrica, capturats, engrillonats, transportats com bestiar, venuts com mercaderia, maltractats i castigats per les arbitrietats dels amos, espanyols sense escrúpols que anaven a cercar a Amèrica la riquesa fàcil i especulativa a costa d'éssers humans.

I així visqué, sempre de manera austera, apaivagant penes dels més marginats, ajudant mesells, malalts, fins que als setanta-quatre anys el Senyor el cridà el 8 de setembre del 1654 (la seva diada s'escau el 9 de setembre). Pel 1727 ja se'l proclamà apòstol de les Índies, i era beatificat per Pius IX el 1850 i canonitzat per Lleó XIII el 1888.

Verdú pot aprofitar-se per arribar-se fins al santuari de la Bovera, ben proper, però administrativament en terme de Guimerà i, per tant, bisbat de Tarragona. No en tenim cap evidència però de ben segur que sant Pere Claver, en els pocs anys que visqué a Verdú, des de la naixença fins a l'adolescència, més d'una vegada visitaria el santuari de la Mare de Déu de la Bovera.

La Bovera ens és conegut des del testament de Pere de Tàrraga, del 1195, quan allà ja hi havia un monestir de monges del Cister que a principis del segle XIII van passar a Vallsanta, a la mateixa llera del riu Corb, on encara resta l'esquelet d'unes belles arcades gòtiques apuntant al cel.

El que veiem del santuari actual és obra dels anys 1726 a 1730, després que el bisbe Terés en fes unes reformes cap al 1588, i hostatja la Mare de Déu que és a dalt d'una alzina, tal com

la llegenda ens indica que la trobaren els bous quan llauraven.

L'àmbit devocional és força extens. A més, la situació, en un petit turó enmig d'una plana, li dóna forta fesomia i és lloc freqüent de trobada dels devots de la comarca, havent-se construït al seu voltant una àrea recreativa que permet l'encontre tot l'any, no només els dies de l'Aplec, que se celebra el primer dissabte de setembre, vora la diada de les marededéus trobades.

Si ara la Bovera és bisbat de Tarragona, a tocar del de Solsona, fins més enllà encara arribava antigament el bisbat de Vic. Al Museu Episcopal de Vic, justament, podem admirar el retaule de la Mare de Déu procedent de la Bovera, realitzat al segle XV, obra de Francesc Solives, de Banyoles, deixeble de Jaume Huguet.

I abans de marxar, al mateix Verdú,

podem trobar un DVD interessant, un documental sobre la vida de sant Pere Claver, presentat enguany, sens dubte una manera planera d'endinsar-se en la vida del Sant.

